

Mødet den 2. Novbr. 1922.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Marius Geertsen og Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 493—1922). Indstilling fra Skoleudvalget angaaende **Besættelse af Stillingen som Skoletandlæge.**

Følgende alfabetiske Indstilling forelaa:

1. Tandlæge Poul Hauerbach, Grenaa.
2. — Fru A. Jespersen, Aarhus.
3. — H. Stürup, Odense.

Formanden forelagde Indstillingen. Udvalget fandt alle de indstillede brugbare; men efter de foreliggende Oplysninger og medfølgende Papirer var det Talerens Overbevisning, at Stürup fra Odense var Nr. 1, Hauerbach Nr. 2 og Fru Jespersen Nr. 3.

Mariane Thomsen anbefalede at vælge Fru Jespersen. Hun havde arbejdet paa Tandklinikken i længere Tid, og før hun fik Ansættelse der, havde hun uddannet sig paa forskellige større Kliniker i Norge og Amerika. Hun var en dygtig Tandlæge og godt anbefalet nede fra Klinikken.

J. Chr. Møller fandt det forhastet at ansætte Hr. Stürup efter de Oplysninger, der forelaa. Taleren vilde nødig sige ret meget derom, men

der kunde muligvis komme noget frem, som gjorde, at man bagefter vilde blive mindre glad derved.

F o r m a n d e n: Ønskes Sagen udsat?

J. C h r. M ø l l e r vilde nødig forlange Sagen udsat, da den var udsat een Gang; men hvis Byraadet ikke havde noget derimod, kunde Taleren ønske, at det skete.

Udsattes.

2. (J. Nr. 513—1922). Indstilling fra Vandværksudvalget angaaende **Licitationsstilbud paa Levering af 225 Stk. Vandmaalere.**

Udvalget indstiller at overdrage Leverancen til **M a t h. M a d s e n**, Aarhus for 7695 Kr.

H. P. S a l l i n g anbefalede Indstillingen, som gik ud paa at antage det næstlaveste Tilbud. Det var oprindeligt paa 8375 Kr., men Tilbudsgiveren var gaaet ind paa at nedsætte det til 7695 Kr., hvorved det ikke blev ret meget dyrere end det billigste. Tilbudet var fra en indenbys Mand, og hvis han fik Leveringen, vilde Arbejdet blive udført i Aarhus og give Beskæftigelse til 8 Mand. Man havde paa Vandværket prøvet de aarhusianske Vandmaalere, og Stadsingeniøren erklærede, at de var udmærkede og bedre end de tyske, der var tilbudt. Udvalget anbefalede derfor Byraadet at tiltræde Indstillingen.

F o r m a n d e n kunde slutte sig dertil i Betragtning af, at det var en Aarhusindustri, som muligvis kunde fremelskes, og det vilde i hvert Fald være en Anbefaling for Fabriken.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 25¹¹—1922. Indstilling fra Bevillingsnævnet om, at **Tilladelsen til at holde aabent efter Kl. 11 Aften fratages forskellige Beværtningsdrivende.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Tilstilles Aarhus Byraad med Erklæring,

at Sagen har været behandlet i Bevillingsnævnet den 29. September og 18. Oktober, og at der sidstnævnte Dato skete følgende Tilførsel til Forhandlingsprotokollen:

Et Mindretal, bestaaende af Borgmesteren, Moustén og Simonsen, henstiller til Byraadet at gøre sin Indflydelse gældende, saaledes at den Tilladelse, der er givet de paa medfølgende Bilag anførte Beværtere, som har Ret til at holde aabent til Kl. 12 Nat, bortfalder fra 1. Januar 1923 at regne.

Et andet Mindretal, repræsenteret af Politimesteren, Jørgensen og Geertsen, slutter sig til den af Politimesteren den 14. ds. afgivne Erklæring.

Politimesteren ønskede at bemærke, at han kunde foreslaa, at det, hver Gang en af de paa-gældende Beværtninger skiftede Indehaver, toges under nøje Overvejelse ikke at tildele den ny Indehaver Tilladelsen.

Efter det første Forslag vilde følgende beholde Tilladelsen:

Hotellerne Royal, Skandinavien og Regina, Centralhotellet, Østergades Forsamlingsbygning, Teaterkaféen, Mejlborg, Palæ og Kasino.

Formanden forelagde Sagen. Der havde i Bevillingsnævnet været nogen Diskussion om, hvorvidt Byraadet havde Ret til at tilbagetage en given Bevilling, eller det tilkom Politimesteren. Bevillingsnævnet ønskede dog ikke paa nærværende Tidspunkt at optage et Kompetencespørgsmaal med Politimesteren herom, og Forslaget var derfor formet som en Henstilling til Politimesteren om at efterkomme det Ønske, der var fremsat af Bevillingsnævnet. Selvfølgelig kunde den foreslaaede Liste godt revideres, hvis Medlemmerne ønskede

det; men de, som var foreslaaet at skulle miste Tilladelsen, var dem, der ikke havde Gæstgiverborgerskab, og som væsentlig kun beværtede Byens Folk. Nævnet havde særlig ønsket at slaa fast overfor Politimesteren, at der maatte tages bedre fat paa de daarlige Restaurationer, og han havde ogsaa efter Forhandlingerne givet Ordre til Politiasistenten om at foretage en nærmere Undersøgelse af, hvorledes disse Beværtninger drives.

J. Chr. Møller syntes ikke, man kunde vedtage Indstillingen, som den forelaa; det vilde være lidt haardt uden nærmere Motivering at fratage disse 21 Beværtere den Tilladelse, de havde faaet. Der fandtes maaske nok en Del, som burde lukke Kl. 11, og man havde jo Lov til at fratage dem Bevillingen, saa snart der blev noget i Vejen; men før dette skete, burde man næppe gøre det. Taleren vilde derfor henstille, at man foreløbig nøjes med de enkelte, hvor det var bevist, at der havde fundet Uroligheder o. l. Sted.

Formanden svarede, at de fleste af dem mange Gange havde overtraadt Vedtægten, og enkelte var saa slemme, at der absolut ikke burde være Betænkelighed ved at fratage dem Tilladelsen.

H. P. Christensen fandt, at der tiltrængtes at blive ryddet noget op, selv om det foreliggende Forslag maaske var lidt for kraftigt, for der kunde nok findes enkelte pæne Beværtninger blandt de mindre. Der var foruden Hotellerne foreslaaet, at 4 større Restaurationer skulde beholde Tilladelsen, og Taleren kunde tænke sig, at man enedes om ogsaa at lade 4 af de mindre beholde denne, f. Eks. Larsen Brahe, Guldsmedgade, Hald, Søndergade, Schmidts Enke, Bruunsgade, og Hansens Enke, Bruunsgade. Det var pæne Beværtninger, som anvendtes en Del til Foreningsmøder.

Desuden kunde Taleren ønske, at Spørgsmaalet om Afgiften blev taget op, og at denne blev betydelig forhøjet, saa vilde en Del falde bort af sig selv. Endelig burde Politimesteren have et mere vaagent Øje med, at der ikke blev drevet Nattesæde paa Hotellerne; men det syntes at være vanskeligt at komme dette Forhold til Livs.

K. M o u s t e n bemærkede, at Bevillingsnævnet ikke kunde lukke de Beværtninger, som fortjente det, og Byraadet maaske heller ikke, for ellers var de fleste af de nævnte vist blevet lukket for lang Tid siden.

J. C h r. Møller mente, at saafremt der fandt Uroligheder og Uorden Sted, vilde Politimesteren sørge for, at Tilladelsen blev frataget dem. Hr. Christensens Forslag var meget tiltalende, men Taleren havde ikke saa nøje Kendskab til de nævnte Beværtninger, og det var ikke let straks at trække nogen Grænse mellem dem. Taleren kunde dog tænke sig, at maaske Halvdelen beholdt Tilladelsen, og hvis der fandtes en ordentlig Beværtning ved Havnen, burde den ikke lide under, at den laa paa dette Sted. Taleren kunde ogsaa gaa med til en højere Afgift, saa vilde Spørgsmaalet maaske af sig selv falde bort.

P. P e t e r s e n antog, at en Henstilling til Politimesteren om at fratage de Beværtninger Tilladelsen, hvor der blev Uro o. l., vilde være tilstrækkelig. Skulde det saa gentage sig, kunde der blive Tale om at fratage dem hele Bevillingen. Men uden videre at fratage en Snes Beværtere den givne Tilladelse uden nogen Begrundelse kunde Taleren ikke gaa med til.

A. B i t s c h syntes, at Bevillingsnævnets Forslag var meget fornuftigt, og det kunde sikkert vedtages uden at skade hverken Byen eller Bor-

gerne. Andre Forretningsdrivende maatte lukke paa et langt tidligere Tidspunkt, saa Restauratio-
nerne var i Forvejen meget begunstigede. Der kunde maaske være nogen Vanskelighed ved at trække Grænsen, men Taleren kunde stemme for Bevillingsnævnets Forslag, eventuelt med den af Hr. H. P. Christensen foreslaaede Ændring, og kunde maaske ogsaa gaa med til enkelte andre. Men det lod ikke til, at den borgerlige Gruppe vilde gaa med til at indskrænke Beværtningstiden, og det kunde synes noget mærkeligt; for disse Beværtninger, her var Tale om, var absolut ikke moralske Tilflugtssteder, og fra borgerlig Side ymte de man ofte at fremstille sig som Vogtere af Moral, Dyd og gode Sæder. Men det faldt daarligt i Traad med de Udtalelser, der var fremsat fra enkelte Medlemmers Side, og Taleren tvivlede om, at samtlige Medlemmer af Borgergruppen kunde slutte sig dertil.

A n d r. C h r i s t e n s e n gav Konsul Petersen Medhold i, at man burde henstille til Politimesteren at benytte sin Adgang til at fratage Beværtningerne Tilladelsen, naar der skete Uordener eller anden Overtrædelse af Politivedtægten. Saa vilde det gaa ud over dem, som fortjente det, og det var det eneste retfærdige. Taleren kunde fuldtud give Hr. Bitsch Ret i, at den borgerlige Gruppe var vel egnet til at vogte paa Moral, Dyd og gode Sæder; men man naaede næppe noget ved at lukke disse Beværtninger, idet Resultatet blot vilde blive, at deres Publikum flyttede andetsteds hen.

F o r m a n d e n vilde spørge Overretssagføreren, om han troede, disse Folk snarere gik hjem Kl. 12 end Kl. 11.

A n d r. C h r i s t e n s e n antog dette.

M. B r a m m e r var ikke nogen særlig Tilhænger af Beværtningslivet; men det foreliggende Forslag trak Grænsen for snævert. En By som Aarhus var ikke nogen Ravnekrog; der kom mange fremmede til Byen til Møder o. l., og Byens Folk var ofte ude til Underholdning, Foredrag og Møder, og saa burde der være Steder, hvor man kunde gaa hen og nyde en Forfriskning efter Kl. 11. Hvis der fandtes Beværtninger med særlig daarlige Lokaler, kunde der være Grund til at lukke dem noget tidligere. De, som Nævnet havde foreslaaet til at beholde Tilladelsen, laa næsten alle i Byens Centrum, men der kunde ogsaa findes pæne Beværtninger i Byens Yderkanter, som var lige saa berettigede til at have Tilladelsen. Tale- ren kunde derfor slutte sig til Hr. H. P. Christensens Forslag om ogsaa at medtage enkelte af disse.

G u s t a v P e d e r s e n fandt, at Hr. H. P. Christensens Forslag tog skyldigt Hensyn til de mindre Beværtninger i Yderkanterne, som særlig anvendtes til Møder o. l.; men skulde der findes enkelte andre, havde man næppe noget imod at udstrække Tilladelsen til disse ogsaa. Men der var absolut ingen Anledning til at drøfte en Henstilling til Politimesteren, som Konsul Petersen og Overretssagføreren havde foreslaaet, for han havde haft tilstrækkelig Tid til at skride ind mod de Beværtninger, som burde have været lukkede for lang Tid siden. Der var ingen Grund til at henstille til Politimesteren at gøre sin Pligt.

A. S n e u m bemærkede, at hvis Hr. Overretssagføreren Udtalelser om den borgerlige Gruppe som Vogter af Dyd og Moral var rigtige, var hans egen Stilling fuldstændig inkonsekvent. Naar Havnebeværtningerne blev lukkede Kl. 11, kunde

Søfolkene jo gaa paa Royal og Regina og faa den moralske Paavirkning hos Borgerskabet der efter Kl. 11, og Overretssagføreren burde derfor, hvis han vilde være konsekvent, ubetinget støtte Bevilningsnævnets Forslag.

F o r m a n d e n meddelte, at man i Bevillingsnævnet havde ladet Politimesteren vide, at man ikke fandt, han havde været helt paa sin Plads i denne Sag, og nu i Dag var der kommen en Skrivelse fra ham, som viste, at det var hans Agt fremtidigt at se lidt anderledes derpaa. Taleren havde ogsaa slaaet paa, at dersom der var Stemning derfor i Byraadet, kunde man sende en Klage til Justitsministeren, hvis han undlod at skride ind, naar der skete Overtrædelse af Vedtægten. Det vilde sikkert være en probat Vej at gaa. En anden Vej var at vedtage en klækkelig Forhøjelse af Afgiften; men den maatte være meget stor, hvis det skulde mærkes synderligt. Imidlertid vilde Politimesteren sikkert tage sig mere af Sagen, efter at den var kommet frem i Byraadet, og Taleren kunde derfor paa nærværende Tidspunkt gaa med til, at Byraadet henstiller til Politimesteren at holde et vaagent Øje med de nævnte Forretninger og tilbagetage Tilladelsen, saasnart Forholdene giver Anledning dertil. En saadan Henvendelse vilde nok have sin Virkning, og i modsat Fald kunde man senere komme tilbage dertil.

K. M o u s t e n kunde som Medlem af Bevilningsnævnet tiltræde dette, men forbeholdt sig i Løbet af nogle Maaneder at komme tilbage til Sagen.

J. C h r. M ø l l e r sluttede sig ogsaa hertil. Det vilde være den bedste Fremgangsmaade, forudsat at Byraadet kunde blive enigt derom, og der var da næppe Tvivl om, at Politimesteren

vilde tage de fornødne Forholdsregler, ogsaa for sin egen Skyld.

Bernt Jensen fandt, at hvis man skulde nøjes med den af Borgmesteren nu foreslaaede Henstilling, kom der ikke meget ud af Bevillingsnævnets Forslag. Der var intet, som tydede paa, at Politimesteren vilde blive mere aggressiv end hidtil. Den omtalte Tilladelse var ikke nogen Retighed, som Beværterne havde i Kraft af deres Borgerskab, men en Begunstigelse, som Byraadet havde givet dem efter deres Ansøgning. De Folk, der holdt til paa de daarlige Beværtninger, søgte næppe andetsteds hen, og der var ingen Fare for, at de vilde melde sig paa Royal og lignende Steder. Det foreliggende Forslag, specielt i Forbindelse med Hr. H. P. Christensens Ændringsforslag, tog skyldigt Hensyn til Hotellerne og til de Restaurationer, der særlig anvendtes til Møder, og saa var der ingen Grund til at gaa videre. Taleren vilde derfor anbefale at vedtage Bevillingsnævnets Forslag, eventuelt med Hr. H. P. Christensens Ændring.

Formanden oplæste Beværterlovens § 29. Naar man nu vedtog den af Taleren foreslaaede Henstilling, vilde det være en god Begyndelse til at skaffe bedre Forhold, og man tog saa ikke noget overilet Skridt. I hvert Fald vilde Taleren helst tale med Justitsministeren om Sagen, før man gik videre.

A. Bitsch vilde ligesom Bernt Jensen anbefale at vedtage Bevillingsnævnets Forslag, eventuelt med den af H. P. Christensen foreslaaede Ændring.

H. P. Christensen mente, at den omtalte Lovbestemmelse kunde fortolkes baade paa den ene og paa den anden Maade, og det burde maaske afgøres, hvem der havde Retten i dette Spørgs-

maal. Men da baade Borgmestereren og Mousten var gaaet med til en foreløbig Henstilling i al Almindelighed, kunde Taleren ogsaa slutte sig dertil, saaledes at man foreløbig ser, hvad Politimesteren vil foretage sig i Henhold til de i Byraadet faldne Udtalelser. Skulde Forholdene udvikle sig tilfredsstillende uden nogen Konflikt, vilde det være det bedste.

Kjeld Sørensen fandt det vanskeligt efterhaanden at blive klar over, hvad der forelaa. Bevillingsnævnet havde først stillet et ret fornuftigt Forslag, og Hr. H. P. Christensen et mere forsigtigt Ændringsforslag dertil; men begge disse Forslag var nu forsvundne. Det saa mærkeligt ud, at Bevillingsnævnet saaledes løb fra sin Indstilling. Hvis Politimesteren havde skredet ind, hvor der var Grund dertil, var Forslaget slet ikke kommen til at foreligge, men muligvis havde han en egen Opfattelse af, hvad der skulde kaldes Uro og Ulemper. Taleren kunde ikke gaa med til at opgive det hele, men vilde foreslaa, at man udsætter Sagen i 8 Dage og saa ser lidt nærmere derpaa.

Andr. Christensen vilde støtte Borgmesterens Forslag, som sikkert vilde have sin Virkning, selv om Politimesterens Syn paa, hvad der var Uro og Ulemper, ikke faldt sammen med Hr. Kjeld Sørensens. Angaaende Lovens Bestemmelse var Politimesterens Fortolkning vist den rigtige, men dermed var ikke sagt, at han i Længden kunde lade disse Folk beholde Tilladelsen, hvis der fandt aabenbare Uordener Sted. Blev dette tilstrækkeligt dokumenteret, var han nødt til at skride ind, da han ellers kunde forvente en Klage til Justitsministeriet. Politimesteren havde jo ikke tidligere faaet nogen Henstilling fra Byraadet og kendte for saa vidt ikke Byraadets Syn paa For-

holdet, men naar han nu fik Henstillingen, vilde det være en god Begyndelse og formodentlig vise sig at være tilstrækkeligt.

M. Simonsen havde det Indtryk, at der trængtes til at ryddes op i dette Forhold, men skulde der naas noget virkeligt, maatte Byraadet optræde i Enighed og ikke dele sig i 2 eller 3 Partier. Taleren var ikke bange for foreløbig at lægge Sagen i Borgmesterens Haand, for han gav ikke op paa Halvvejen, og det vilde vist i Øjeblikket være den bedste Fremgangsmaade. Dog var det bedre, hvis der i en saadan Henstilling kom til at staa, at Byraadet »ønsker«, der bliver taget kraftigere fat; det var mere bestemt og en stærkere Hævdelse af Byraadets Ret. Skulde en Henstilling ikke virke, kunde man jo senere komme tilbage til Sagen, og Taleren kunde i saa Fald godt tiltræde de foreliggende Forslag, dog muligvis saaledes, at enkelte andre af de mindre Beværtere ogsaa fik Tilladelsen. Men i Øjeblikket vilde Taleren anbefale Byraadet at slutte sig til Borgmesterens Forslag.

A. S n e u m indrømmede, at Lovens Udtryk gav Politimesteren nogen Støtte for hans Opfattelse af, at det var ham, der skulde tilbagetage disse Begunstigelser. Men det var heller ikke Meningen, at Byraadet skulde vedtage at lukke disse Beværtninger, idet Forslaget kun gik ud paa at rette en Henstilling til Politimesteren om at gøre det, og en saadan Henstilling eller et Ønske burde Byraadet kunne slutte sig til. Overretssagfører Christensen var inde paa at ville undskylde Politimesteren, idet han ikke tidligere havde faaet nogen Henstilling fra Byraadet. Men det var at stille Sagen paa Hovedet; for det var kun hans simple Pligt, og naar Byraadet nu tog Initiativet, kunde

det kun opfattes som en Misbilligelse af Politimesterens Virksomhed. Taleren kunde slutte sig til Bevillingsnævnets Forslag med Hr. H. P. Christensens Ændring.

F o r m a n d e n gjorde opmærksom paa Indstillingen, som gik ud paa, at Byraadet gør sin Indflydelse gældende i dette Forhold, og saa kom det jo an paa, hvilken Maade Byraadet vilde anvende. Taleren havde altid haft den Opfattelse, at det skulde være en Henstilling, da det var ønskeligt først at konferere med Justitsministeren om Forstaaelsen af Lovens § 29, og der skete i hvert Fald ikke andet derved, end at Sagen trak lidt længere ud.

K j e l d S ø r e n s e n bemærkede, at hvis Politimesteren virkelig kunde se, at der var noget, der hedder Uorden, var denne Sag slet ikke kommen til Byraadet. Der burde tages kraftigt fat paa dette Forhold, men det skete ikke ved nu at frafalde det hele, og Taleren vilde fastholde sit Forslag om at udsætte Sagen.

M. C. F a l k fastslog, at Sagen nu havde formet sig saaledes, at enten skulde Byraadet risikere at trække det korteste Straa i en Konflikt med Politimesteren, eller ogsaa skulde man vente en Tid. Efter Lovens Ordlyd fandt Taleren det givet, at Politimesteren vilde faa Medhold i sin Opfattelse, og Byraadet burde derfor ikke tage en Konflikt om Spørgsmaalet, før man fik mere Klarhed over Forholdet. En Henstilling vilde sikkert virke udmærket, specielt naar der ogsaa kunde risikeres en Klage til Justitsministeriet, og Taleren vilde derfor meget anbefale at vedtage Borgmesterens Forslag.

J. C h r. M ø l l e r havde ogsaa ønsket, at By-

raadet kunde enes om at tiltræde Borgmesterens Forslag; men da det ikke syntes at være Tilfældet, maatte man hellere udsætte Sagen og se paa Listen i Grupperne, saa naaede man maaske til et Resultat ad den Vej. Der var dog næppe Tvivl om, at man vilde naa længst ved enstemmig at følge Borgmesterens Forslag.

Formanden havde den Opfattelse, at en Henstilling som den foreslaaede vilde virke saaledes, at de fleste af de omtalte Beværtninger var frataget Tilladelsen inden 1. Januar. Men hvis der var Betænkeligheder ved at tiltræde Forslaget, maatte man hellere udsætte Sagen.

A. Bitsch fastholdt, at hvis Sagen skulde afgøres, maatte man foretage Afstemning over de af Bevillingsnævnet og H. P. Christensen fremsatte Forslag, ellers maatte Sagen gaa tilbage.

Formanden vilde saa foreslaa at udsætte Sagen.

Udsattes.

4. (J. Nr. 25¹⁰—1922. Andragende fra Konditorske Frk. Marie Christensen om Tilladelse til at holde aabent til Kl. 12 Nat.

Anbefalet af Bevillingsnævnet.

Bevilgedes. Afgiften fastsattes til 300 Kr. aarlig.

5. (J. Nr. 517—1922. Andragende fra Kommune-lærerinde Frk. Sophie Petersen om Afskedigelse fra 31. Marts 1923.

Anbefalet af Skolekommissionen og Skoleudvalget.

Anbefaledes.

6. Udenfor Dagsordenen førtes en Forhandling om Arbejdet ved den ny Hovedbanegaard, og Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse bemyndigedes

til at søge en Forhandling med Trafikministeren og Finansudvalget om at faa Arbejdet fremskyndet

7. F o r m a n d e n gav nogle Meddelelser om **Torveafgiftens Historie.**
 8. F o r m a n d e n gav Oplysninger om **Kommunens økonomiske Status** pr. 1. Oktober 1922.
-